

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 1321/24
19.9.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија: Зорице Смирчић, председника већа, Виолете Јоксимовић и Маје Цветић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Весна Миљковић, адвокат из Београда, ул. Витезова Карађорђевог звезде бр. 43а/14, против тужене Републике Србије - Министарства унутрашњих послова, чији је законски заступник Државно правобранилаштво, са седиштем у Београду, ул. Косовска бр. 31, ради накнаде штете, одлучујући о изјављеној жалби тужене на пресуду Првог основног суда у Београду П1 5838/21 од 28.11.2023.године, у седници већа одржаној дана 19.09.2024.године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 5838/21 од 28.11.2023.године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужене и тужиоца за накнаду трошкова поступка по жалби, као неосновани.

Образложење

Ставом један изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 5838/21 од 28.11.2023.године, одбијен је, као неоснован, приговор стварне ненадлежности Првог основног суда у Београду за поступање у овом поступку.

Ставом два изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде неисплаћеног увећања плате по основу приправности у периоду од 01.07.2018. године до 01.07.2021. године исплати новчане износе у вредности и са каматом, као у њеном садржају.

Ставом три изреке обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 192.167,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана када наступе услови за извршење па до исплате.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавила тужена, из свих разлога прописаних чланом 373 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр.72/11).

Тужилац је поднео одговор на жалбу.

Испитујући правилност ожалбене пресуде, у границама овлашћења прописаних чланом 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд у Београду је, као другостепени суд, нашао:

-жалба је неоснована.

У поступку доношења ожалбене пресуде, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 Закона о парничном поступку, у вези члана 402 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити се жалбама указује на друге битне повреде одредаба парничног поступка које би биле од утицаја на законитост и правилност ожалбене пресуде.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку, тужилац је био у радном односу код тужене, да је решењем МУП-а, Сектора за људске ресурсе бр. 08/6 број 120- 298/2016 од 21.01.2016. године, тужилац запослен у МУП-у решењем број 112-1/2015 од 28.11.2015. године, распоређен на радно место ... Ватрогасно спасилачке групе - возач, Ватрогасно спасилачко одељење Миријево/Ватрогасна спасилачка бригада Београд, Управа за ванредне ситуације у Београду, почев од 28.11.2015. године од када му се врши исплата на основу Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у МУП-у, како и Правилника о платама запослених у МУП-у и одређен му је укупан коефицијент плате 1,832 и то по следећим коефицијентима: за коефицијент платног разреда 0,722; коефицијент одговорности и сложености 0,818; коефицијент за чин/звање 0,117; коефицијент бенефиције 0,030; коефицијент нередовности у раду 0,145; такође је утврђено да је решењем МУП-а, Сектора за ванредне ситуације 09 број /2021 од 21.04.2021. године тужилац напредовао у чин водника I класе ватрогасац, да му се за предметни чин утврђује подкоефицијент од 0,173, а да укупни коефицијент плате износи 1,870. Тужилац је у утуженом периоду радио у сменама 12-24, 12-48, а налазио се у приправности 12 сати пре његове смене, када је био у обавези да се јави на позив непосредног старешине. Тужена тужиоцу по основу дежурстава ван радног времена (приправности) није обрачунавала нити исплатила наведене накнаде за утужени период. Из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке од 19.09.2023. године, утврђено је да за период од 01.07.2018. године до 30.06.2021. године по основу нето додатка плате за приправност (пасивно дежурство) за 5.577 сати приправности тужиоцу припада износ од 185.856,45 динара.

Првостепени суд налази да је у конкретном случају тужилац у утуженом периоду био у приправности 12 сати пре своје смене, а како тужена до окончања поступка пред првостепеним судом у смислу терета доказивања није суду приложила и предложила доказе да је тужиоцу посебним решењем након ступања на снагу Закона о полицији утврђен додатни коефицијент плате од 30% до 50% номинално већи од коефицијента за друге државне службенике са истим статусом, односно да је посебним

увећањем коефицијента тј. додатним коефицијентом вреднована приправност, као ни да су ти сати рада, који су били обавезни тужиоцу и исплаћени, нити да је вршила прераспodelу радног времена односно омогућила тужиоцу да искористи слободне сате, то стоји обавеза на страни тужене да тужиоцу исплати увећање плате по основу приправности. Наиме, из садржине релевантних материјално правних норми произлази да је време у коме се запослени не налази на месту где обавља послове, а у ком је дужан да се одазове на позив послодавца да обавља послове уколико се за то укаже потреба, представља самостални основ за увећање плате запосленом по основу приправности, независно од тога да ли је полицијском службенику по основу нередовности у раду утврђен додатни коефицијент у складу са правилима из Закона о полицији. Како је економско-финансијским вештачењем од 19.09.2023. године несумњиво утврђено да је тужилац у утуженом периоду био приправан ван радног времена, првостепени суд је применом одредбе члана чл. 156, 157. и члана 187. став 1. тачка 4) Закона о полицији („Службени гласник РС”, бр. 6/16) и чл. 3, 7, 8, 9, 11, 12. и 47. Посебног колективног уговора за полицијске службенике (“Службени гласник РС”, бр. 22/2015, 70/2015), усвојио тужбени захтев тужиоца и обавезао тужену на исплату утужених износа на име увећања плате за приправност ван радног времена. Висину потраживања суд је утврдио из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке од 19.09.2023. године, а на које парничне странке нису имале примедбе. На досуђене износе суд је тужиоцу досудио и законску затезну камату у смислу одредбе члана 277. Закона о облигационим односима од дана доспелости до коначне исплате, у свему одлучивши као у ставу другом изреке ожалбене пресуде.

Приликом одлучивања суд је ценио навод тужене да код тужиоца није постојала обавеза приправности јер у конкретном случају није постојао посебан распоред рада, нити налог непоредног руководиоца о обавези приправности запосленог, али је нашао да исти нису основани, с обзиром да је из изведених доказа у списима предмета утврђено да је тужилац, као и остали запослени на радном месту ватрогасца, био у обавези да буде у приправности 12 сати пре почетка своје смене, због чега постоји основ за увећање плате запосленом по основу приправности.

Такође, првостепени суд је имао у виду и навод тужене да је тужбени захтев неоснован јер је тужилац био дужан да изјави жалбу уколико о евентуалном захтеву тужиоца да му се изда писмени налог орган није одлучио и поступио у прописаном року, али је нашао да је исти без утицаја на другачије пресуђење, с обзиром да право на додатак на плату по основу дежурства ван радног времена- приправности спада у категорију права по основу рада зајемченог Уставом и Законом, тако да се тужена као послодавац не може ослободити обавезе да плати накнаду за несумњиво обављени рад, зато што тужилац то од тужене није захтевао у управном поступку, јер исто није сметња нити услов за вођење овог спора.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно је првостепени суд применио материјално право, дајући за своју одлуку садржану у ставу два изреке ожалбене пресуде потпуне и јасне разлоге, које прихвата и овај суд, у поступку жалбене контроле, у том делу.

Одредбом члана 50. став 3. Закона о раду (“Службени гласник РС”. бр.24/05...75 14) прописано је да се радним временом не сматра време у коме је запослени

приправан да се одазове на позив послодавца да обавља послове ако се укаже таква потреба, при чему се запослени не налази на месту где се његови послови обављају у складу са законом, а према ставу 4. истог члана, време приправности у висини накнаде за исту уређује се законом, општим актом или уговором о раду.

Према Правилнику о платама запослених у Министарству унутрашњих послова члан 11. став 5. дежурство ван радног времена (приправност) подразумева обавезу запосленог да се по налогу руководиоца у одређеном временском периоду ван радног времена на радном месту (када се ради о дежурству) или ван радног места (када се ради о приправности) налази у стању сталног потребног степена спремности и доступности које омогућава правовремену интервенцију, радњу или сличну активност у циљу отпочињања обављања или завршетка посла уколико се за њим укаже потреба.

Одредбом члана 147а став 1. тачка 5. подтачка 4. Закона о полицији ("Службени гласник РС". бр.101/2005, 63/2009, 92/2011, 64/2015), прописано је да запослени има право на додатак на плаггу за додатно оптерећење на раду, да за дежурство ван радног времена (приправност - 10% од основне плате). Наведени додатак прописује и одредба члана 12. став 1. тачка 5. подтачка 4. Посебног колективног уговора за полицијске службенике ("Службени гласник РС". бр.22/2015, 70/2015, 17/2018).

Према одредби члана 154. став 1. Закона о полицији ("Службени гласник РС" бр.6/16, 24/18), полицијски службеник је дужан да у обављању полицијских послова ради по посебном распореду рада (дневном или недељном) који одређује непосредни руководиоца. Ставом 2. прописано је да непосредни руководиоца из става 1. овог члана је дужан да обавести полицијског службеника о распореду и промени распореда радног времена најмање 24 сата пре промене распореда радног времена. Према ставу 3. истог члана посебан распоред рада у смислу става 1. овог члана подразумева између осталог и приправност за рад.

Одредбом члана 156. Закона о полицији ("Службени гласник РС". бр.6/16), који је ступио на снагу 05.02.2016. године, прописано је да је полицијски службеник у обавези приправности када околности посла и задатка то захтевају (став 1.). Приправиост за рад у смислу овог закона, подразумева стање спремности одзива на позив непосредног руководиоца или лица овлашћеног за позив за долазак на рад (став 2.). Приправност односно околности које указују да полицијски службеник распоређен на одређено радно место мора бити доступан и приправан да по позиву непосредног руководиоца или лица овлашћеног за позив, обави посао или задатак који је планиран и за који се очекивала потреба евентуалног ангажовања полицијских службеника са одговарајућег радног места прописује министар (став 3.). Наведени члан 156. измењен је Законом о изменама и допунама Закона о полицији ("Службени гласник РС" бр.24/18) који је ступио на снагу 03.04.2018. године, којим је прописано да је полицијски службеник у обавези приправности када околности посла и задатка то захтевају (став 1.). Приправност подразумева обавезу полицијског службеника да се, ван радног времена, у складу са посебним распоредом рада или налогом за приправност налази у стању потребног степена спремности која омогућава да се на позив овлашћеног руководиоца одазове позиву на рад у одређеном временском периоду и на одређеном месту (став 2.). Начин одређивања приправности садржину и изглед налога за приправност прописује министар (став 3.). Одредбом члана 187. став 1. тачка 4. Закона

о полицији ("Службени гласник РС" бр.6/2016, 24/2018, 87/2018), прописано је да полицијски службеник остварује право на увећану плату у висини утврђеној овим законом и то за приправност - за сваки сат приправности, у складу са посебним распоредом рада или по налогу у висини 10% вредности радног сата основне плате.

Поштујући цитиране одредбе, код утврђених чињеница да је тужилац као ... Ватрогасно спасилачке групе - возач, Ватрогасно спасилачко одељење Миријево/Ватрогасна спасилачка бригада Београд, Управа за ванредне ситуације у Београду, у периоду од јула 2018. године закључно са јуном 2021. године, остварио часове приправности за које му није исплаћен додатак на плату, односно увећана плата, првостепени суд је правилно закључио да је тужена дужна да тужиоцу исплати износе накнаде по том основу, у висини утврђеној на основу налаза и мишљења судског вештака за економско - финансијску област.

Време у коме се запослени не налази на месту где обавља послове, а у коме је дужан да се одазове на позив послодавца да обавља послове (уколико се за то укаже потреба) представља самостални основ за увећање плате запосленом по основу приправности, независно од тога да ли је полицијском службенику по основу нередовности у раду утврђен додатни коефицијент у складу са правилима из Закона о полицији.

Како је налаз и мишљење судског вештака, на који није било примедби, дат на основу обрачунских и радних листа тужиоца у којима је наведен дневни распоред рада за спорни период и евидентирани су број часова и место радног ангажовања нису од утицаја наводи жалбе тужене којима указује да су једине меродавне исправе на којима се може заснивати обавеза приправности за рад тужиоца посебан распоред рада или налог за приправност за рад непосредног руководиоца, односно да није прецизно одређено у којим месецима и колико часова дневно је приправност трајала. Поред тога, чињеницу да је постојала обавеза запослених по основу приправности ван радног времена у трајању од 12 сати пре почетка своје смене, као и да је била пракса да непосредно предпостављени доноси усмену одлуку о обавези приправности за запослене, првостепени суд је утврдио из исказа тужиоца, као и из исказа непосредно надређеног, којима је поверовао, као и из радних листа тужиоца за спорни период које је сачинила тужена које чињенице нису доведене у сумњу доказима које је предложила тужена у првостепеном поступку у смислу одредбе члана 231. Закона парничном поступку па је неоснован навод жалбе тужене да суд није правилно и потпуно утврдио чињенично стање о тим околностима, као и на који начин је та обавеза у режиму рада установљена за тужиоца.

Неосновано се жалбом тужене указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у веома са чл. 8. и 238. Закона о парничном поступку, јер је првостепени суд на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа посебно и свих доказа као целине и на основу резултата целокупног поступка, правилно одлучио које ће чињенице да узме као доказане.

Стварна надлежност првостепеног суда правилно је заснована у смислу одредбе члана 22. став 3. Закона о уређењу судова и члана 1. Закона о парничном поступку јер је предмет спора имовинскоправни захтев из радног односа, па су неосновани наводи

жалбе тужене којима се указује на учињену битну повреду одредаба нарничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. у вези са чланом 16. Закона о парничном поступку.

Како тужилац у овој парници потражује исплату додатка за остварени, а неисплаћени рад по основу остварених часова рада по основу приправности, који му тужени није исплатила, а не утврђење права на исплату по том основу, то није постојала обавеза тужиоца да претходно користи правна средства у управном поступку, па је неоснован навод жалбе тужене којим се указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 4. Закона о парничном поступку, у вези са чл. 140. - 143. Закона о државним службеницима.

Неоснован је и жалбени навод тужене о учињеној битној повреди одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку јер је изрека првостепене пресуде разумљива, а у пресуди су дати јасни и непротивречни разлози о свим битним чињеницама, па пресуда нема недостатака због којих се не може испитати.

Како се наводима жалбе тужене не доводе у сумњу правилност и законитост првостепене пресуде у ставу два изреке, то је у том делу потврђена, како одлука о главном пограживању тако и одлука о камати, јер је донета правилном применом одредаба чл. 277. став 1. и 324. став 1 Закона о облигационим односима.

Супротно наводима жалбе тужене правилно је првостепени суд одлучио који ће трошкови да се накнаде тужиоцу узимајући у обзир само оне који су били потребни за вођење парнице, због чега је решење о трошковима парничног поступка донето правилном применом одредби члана 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку и члана 277. став 1. и 324. став 1 Закона о облигационим односима и одговара исходу спора и постигнутом успеху странака. Наводима жалбе тужене неосновано се указује да је тужилац скривио вођење парнице и трајање поступка јер није прибавио податке од значаја за уређење тужбе и уз тужбу доставио доказе, с обзиром на то да стање у списима не потврђује те наводе. Из наведених разлога, потврђено је решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде.

Како тужени није успео у поступку по жалби, а трошкови састава одговора на жалбу нису нужни, то су одбијени захтеви за накнаду трошкова другостепеног поступка и стога је овај суд, применом одредбе члана 165 став 1 Закона о парничном поступку, донео одлуку као у ставу два изреке ове пресуде (решење).

Из наведених разлога, на основу члана 390 и члана 401 тачка 2 Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Зорица Смирчић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**